

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KSO/2023/489

BETREFT: Terugbetalingsbeleid in het kader van het Digisprong-project bij aankoop eigen toestel

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 18 januari 2023

1.2. Verzoekers

Mevrouw (W) en de heer (X), ouders;

1.3. Verweerder

Schoolbestuur: (Y);

School: (Z);

1.4. CZB

1.4.1. Antecedenten

Voor de antecedenten tussen de partijen wordt verwezen naar beslissingen CZB/KL/KSO/2021/474 en CZB/KL/KSO/2022/474b.

CZB/KL/KSO/2021/474

De klacht in dossier CZB/KL/KSO/2021/474 is gericht tegen de wijze waarop de school het Digisprong-project uitrolt, waarbij zij de verplichting oplegt om vanaf het schooljaar 2021-2022 via een partner van de school een laptop aan te kopen of te huren en de van de overheid ontvangen middelen in het kader van Digisprong zal aanwenden in de vorm van een tegemoetkoming t.b.v. 510 EUR die verspreid over 3 schooljaren zal worden verrekend via de schoolfactuur. Volgens de verzoekers, wiens zoon reeds beschikt over een eigen laptop, worden de ouders daardoor met onnodig hoge kosten worden opgezadeld.

Na de betrokken partijen te hebben gehoord tijdens haar zitting van 15 oktober 2021, oordeelde de Commissie in haar beslissing CZB/KL/KSO/2021/474 dat de regeling inzake de verplichte aanschaf van een laptop zoals de school die heeft ingevoerd vanaf het schooljaar 2021-2022, in beginsel niet afdwingbaar is, doordat de daaraan verbonden kosten niet zijn opgenomen in de bijdrageregeling van het schoolreglement en dit reglement als dusdanig niet tijdig werd meegedeeld. De Commissie overwoog verder dat zelfs indien niettegenstaande het voorgaande zou aanvaard worden dat het volstond dat de ouders omtrent de verplichte aanschaf van de

laptop geïnformeerd waren via de infobrochure van 11 juni 2021, dan nog de vaststelling bleef dat ook deze infobrochure niet als dusdanig voor overleg aan de schoolraad werd voorgelegd.

Met betrekking tot de klacht van de verzoekers dat zij ernstig in hun keuzevrijheid werden beperkt doordat geen ruimte werd gelaten voor het gebruik van een toestel dat niet werd aangeschaft via de aankoop-of huurformule van de school, verwees de Commissie naar haar eerdere standpunt inzake het garanderen van de vrijwilligheid dat bij een schoolaanbod van studiemateriaal, en stelde dat hieruit in dit geval volgt dat in beginsel steeds in de mogelijkheid dient te worden voorzien dat gebruik wordt gemaakt van een eigen toestel dat ten minste voldoet aan de door de school bepaalde specificaties. De klacht werd gegrond bevonden.

Van de verwerende partij werd gevraagd uiterlijk binnen de 2 maanden na de ontvangst van de beslissing van de Commissie mee te delen hoe het aan de beslissing van de Commissie gevolg heeft gegeven of plant te geven

CZB/KL/KSO/2022/474b

De Commissie diende vervolgens in beslissing CZB/KL/KSO/2022/474b te beoordelen of op passende wijze uitvoering werd gegeven aan haar beslissing. De Commissie kwam hieromtrent tot het volgende besluit:

Met betrekking tot de volgende punten werd in voldoende mate uitvoering gegeven aan de beslissing CZB/KL/KSO/2021/474:

- het voorzien van de mogelijkheid om gebruik te maken van een eigen toestel dat niet werd aangeschaft via het aanbod van de school;*
- het opnemen in de bijdrageregeling van de kosten verbonden aan het laptopproject en het voeren van het nodige overleg daaromtrent met de schoolraad.*

Dat voor leerlingen die gebruik maken van een eigen laptop die niet werd aangeschaft via de school, niet is voorzien in een tegemoetkoming vanuit de Digisprong-middelen die de school ontvangt, is niet in overeenstemming met het regelgevend kader inzake Digisprong.

De Commissie roept de school op haar beleid op dit punt in overleg met de schoolraad te heroverwegen.

Ervan uitgaande dat de school hieraan op passende wijze uitvoering zal geven, ziet de Commissie op dit moment geen aanleiding tot het opleggen van een sanctie

1.4.2. Voorliggende klacht

Bij aangetekende brief van 17 januari 2023, door het secretariaat van de Commissie ontvangen op 18 januari, zenden de verzoekers een nieuwe klacht aan de Commissie.

Bij aangetekende brief van 6 maart 2023 bezorgt het secretariaat de klacht aan het schoolbestuur en op diezelfde dag worden de partijen uitgenodigd voor de zitting van 28 maart 2023.

Bij mail van 24 maart 2023 wordt het verweer (+ bijlagen) door de verwerende partij aan het secretariaat van de Commissie bezorgd.

2. INHOUD van de KLACHT

De klacht van de verzoekers is gericht tegen het terugbetalingsbeleid van de school inzake het Digisprong-project, waarbij de school de aanbevelingen van de Commissie in beslissing CZB/KL/KSO/2022/474b niet correct implementeert.

Op 6 januari 2023 werd aan de verzoekers door de directeur van de school duidelijk gemaakt dat zij niet in aanmerking zouden komen voor de terugbetalingsregeling die het Digisprong-project voorziet. Het gebruik van een eigen toestel zou niet worden vergoed wegens de bijkomende voorwaarden die de school van de terugbetaling laat afhangen. Eén van deze voorwaarden houdt in dat de verzoekers een aankoopfactuur van 2021 of 2022 zouden moeten kunnen voorleggen. Nochtans hebben de verzoekers reeds terugbetalingen ontvangen voor de periodes januari-juni 2022 en september-december 2022.

Het schoolreglement 2022-2023 voorzag (nog) niet in een terugbetalingsregeling voor gebruik van een eigen toestel, doch de verzoekers vertrouwden erop dat dit nog zou worden bijgestuurd in de zin van de beslissing CZB/KL/KSO/2022/474b. Om deze reden ondertekenden zij het schoolreglement onder voorbehoud en maakten zij een verwijzing naar deze beslissing.

Er werd de verzoekers gemeld dat de aanbevelingen inderdaad nog niet konden worden toegepast en dat dit ging worden besproken op de eerstvolgende zitting van de schoolraad. Uit het verslag van de schoolraad dd. 26 oktober 2022 menen de verzoekers echter te kunnen afleiden dat de voorziene regeling in het schoolreglement niet meer kon gewijzigd worden voor het lopende schooljaar.

De verbazing van de verzoekers was dan ook groot toen zij op 14 december 2022 een schrijven ontvingen van de financieel administratief directeur die stelde dat na overleg met de schoolraad te hebben gepleegd, men toch heeft besloten een terugbetalingsregeling toe te kennen voor het gebruik van een eigen toestel. Echter, met de uitdrukkelijke voorwaarde van een aankoopbewijs daterend van 2021 en 2022. Daar het toestel van de zoon van de verzoekers is aangekocht vóór 2021, kunnen zij niet aan deze bijkomende voorwaarde voldoen. Er werd de verzoekers op 6 januari 2023 verteld dat deze zienswijze volkomen legitiem zou zijn volgens de directie en de juridische dienst van de koepel Katholiek Onderwijs. Het voorstel van de verzoekers om te zoeken naar een constructieve en legitieme oplossing, werd volkomen genegeerd.

Voor zover de verzoekers kunnen oordelen is de verplichting om een aankoopbewijs voor te leggen enkel en alleen gericht naar de onderwijsinstellingen. Dit werd zo besloten teneinde hen de kans te geven om verouderde ICT-apparatuur te vernieuwen en zodoende voor jaren te kunnen beschikken over adequaat en up-to-date materiaal. Het feit dat het toestel van de verzoekers aan alle technische vereisten voldoet, maakt de effectieve aankoopdatum in feite irrelevant voor privépersonen.

Samengevat kan worden besloten dat de verzoekers door deze nieuwe en bijkomende verplichting (wederom) worden uitgesloten van de Digisprong-middelen, die in principe voor elke leerling zouden moeten gelden. De verzoekers zien dan ook geen andere mogelijkheid dan opnieuw een klacht in te dienen teneinde het oordeel van de Commissie te kennen.

3. INHOUD van het VERWEER

De verwerende partij geeft volgende repliek op de klachten van de verzoekers.

Zo stelt de verwerende partij dat zij wel degelijk heeft geprobeerd om beslissing CZB/KL/KSO/2022/474b ter harte te nemen: aan de ouders die geen gebruik maken van het laptopproject van de school wordt eenzelfde mindering aangeboden op de schoolrekening als aan de ouders die wel voor het project hebben gekozen.

Wel meent de verwerende partij dat de toekennings-en aanwendingsvoorwaarden van de Digisprong-subsidie voor alle aanwendungen dient gerespecteerd te worden, en niet alleen voor de aanwending van de subsidie voor het laptopproject, maar ook voor de aanwending ten behoeve van de andere ouders.

De verzoekers lijken uit de omzendbrief Digisprong en uit de Schoolloket-handleiding af te leiden dat er afwijkende regels bestaan voor onderwijsinstellingen en privépersonen in het kader van Digisprong. Zelf heeft de verwerende partij echter maar één enkele set van regels gevonden, met name het Besluit van de Vlaamse Regering voor de toekenning van extra ICT-middelen 2021 in het kader van Digisprong van 30 april 2021 en het Besluit van de Vlaamse Regering tot vastlegging van de regels voor de toekenning van extra ICT-middelen 2022 in het kader van Digisprong van 15 juli 2022. Over privépersonen is er in de besluiten niets vermeld. En ook in de omzendbrief Digisprong werd er niets over gevonden.

De eerste en de laatste zin van artikel 5 BVR 2021-04-30 en artikel 6 van het BVR 2022-07-15 zijn identiek: *“De aanwending van de middelen wordt verantwoord op basis van facturen met ingangsdatum vanaf 1 januari 2021 (...). De documenten voor de verantwoording worden ook in de scholen bewaard, om de rapportering aan en de controle door AGODI mogelijk te maken.”* Geen van beide besluiten laat verantwoordingsstukken toe die dateren van vóór 1 januari 2021. De omzendbrief Digisprong verbetert deze besluiten niet, maar verduidelijkt ze. Dat alleen verantwoordingsstukken mogelijk zijn met een factuurdatum vanaf 1 januari 2021 komt in de omzendbrief 6 keer voor.

In beslissing CZB/KL/KBO/2022/474b licht de Commissie onder meer toe dat een mindering op de schoolrekening van de leerling geadviseerd wordt omdat ouders geen druk mogen ondervinden om een toestel aan te schaffen via het laptopproject van onze school. Alleen wanneer ouders geen druk ondervinden, wordt de keuzevrijheid van de ouders ten volle gegarandeerd. Wanneer de Commissie zou oordelen dat scholen andere middelen, met name hun jaarlijks werkingsbudget, moeten aanwenden als de toekennings- en aanwendingsvoorwaarden van de Digisprong-subsidie geen ruimte laten om de Digisprong-subsidie aan te wenden voor een mindering op de schoolrekening op basis van laptopfacturen van vóór 1 januari 2021, dan lijkt dat een ongewenst precedent te scheppen, ook voor andere scholen.

Voor zover de verwerende partij weet, heeft de Commissie bovendien in het verleden nog nooit geadviseerd om de keuzevrijheid van de ouders in die mate te garanderen dat ze recht kregen op een uitkering van werkingsbudget van de school. Wanneer ouders in het verleden gebruik maakten van hun keuzevrijheid heeft dat altijd tot gevolg gehad dat die ouders ook zelf de gevolgen van hun keuze moesten dragen: als ouders ervoor kozen om schoolbenodigdheden niet via de school aan te schaffen, dan moesten die ouders uiteraard geen leerlingenbijdrage

betalen voor die schoolbenodigdheden maar in de plaats daarvan moesten ze wel zelf betalen voor de schoolbenodigdheden die ze zich via een alternatief kanaal aanschaffen. Ook wanneer achteraf bleek dat de kostprijs via dat alternatief kanaal hoger was dan de kostprijs van het aanbod via de school, konden de ouders geen aanspraak maken op een uitkering van werkingsbudget van de school om de hogere kostprijs te compenseren. Het lijkt ons aangewezen dat dit principe ook in de toekomst gegarandeerd blijft en dat dus niet van scholen verwacht wordt dat zij hun werkingsbudget moeten aanwenden om druk op ouders die vrijwillig kiezen om geen gebruik te maken van het aanbod van de school te vermijden.

De verwerende partij hoopt dat de Commissie het eens is met hun zienswijze en benadrukt dat zij alles in het werk willen stellen om een kwaliteitsvolle schoolomgeving te creëren voor al hun leerlingen en tegelijk het wettelijk kader waarin zij als school en schoolbestuur moeten functioneren, correct willen toepassen.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1. Datum en uur: 28 maart 2023 (om 13:00 uur).

4.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

4.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs en de ministeriële besluiten van 14 juli 2015 en 21 mei 2019 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Ivo Van Genechten, Rita Lambregts, Ingeborgh Verbruggen en Paul De Cock, leden.

4.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- Voor de verzoekende partij: Mevrouw (W) en de heer (X);

- Voor de verwerende partij: /

4.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en beslissing.

5. BESLISSING VAN DE COMMISSIE

5.1. Regelgeving

** Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966.*

Artikel 13 bepaalt dat de Lid-Staten zich engageren om het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk te maken.

** Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989.*

Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor te zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen, voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

** Grondwet.*

Artikel 24,

§ 3, eerste lid: “De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht”.

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs*

Artikel VII.5. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in artikel 27 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, artikel 35 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, en artikel 6, 6°, van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding en de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27bis en 27ter, §1, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997;

2° ...

3° de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

Wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan zij beslissen om :

1° een gedeeltelijke terugbetaling van het werkingsbudget van de betrokken school of centrum, het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding of de betrokken school voor deeltijds kunstonderwijs op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van dat werkingsbudget en kan er niet toe leiden dat het aandeel in het werkingsbudget dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn;

2° ...

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse Regering verstreken is. Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur of het betrokken bestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

** Codex Secundair Onderwijs*

Artikel 35. In het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de betrokken personen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. De bijdrageregeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de betrokken personen meegedeeld. Zowel de bijdrageregeling als de schoolfacturen vermelden dat gespreide betaling mogelijk is evenals een contactpersoon tot wie de betrokken personen die dergelijke gespreide betaling wensen, zich kunnen richten.

Artikel 36. De kosten van het onderwijs, verstrekt in scholen en centra of afdelingen voor onderwijs, tot stand gebracht door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen. Aan de gefinancierde of gesubsidieerde scholen en die aan de bij de decreet en uitvoeringsbesluiten gestelde voorwaarden voldoen, verleent de Vlaamse Gemeenschap salarissen, salaristoelagen en werkingsbudget.

Artikel 37. Jaarlijks wordt een forfaitair werkingsbudget verleend om de kosten te dekken die verbonden zijn aan de werking en de uitrusting van de school, aan het kosteloos verstrekken van leerboeken en schoolbehoeften aan de leerplichtige leerlingen en aan de uitgaven voor de financiering van de investeringen.

Artikel 111.

§ 1. Elk schoolbestuur maakt voor elk van zijn scholen een schoolreglement op waarin de rechten en plichten van elke leerling worden vastgelegd.

...

§ 1bis. Het school- of centrubestuur informeert de betrokken personen over het school- of centrumreglement voorafgaand aan de inschrijving van de leerling en bij elke wijziging. Daarbij moeten volgende principes in acht worden genomen:

1° voorafgaand aan een inschrijving wordt het school- of centrumreglement schriftelijk of via elektronische drager aangeboden en verklaren de betrokken personen zich er schriftelijk mee akkoord;

2° bij elke wijziging van het school- of centrumreglement informeert het school- of centrubestuur de betrokken personen schriftelijk of via elektronische drager over die wijziging en de betrokken personen geven opnieuw schriftelijk akkoord. Indien de betrokken personen zich met de wijziging niet akkoord verklaren, dan wordt aan de inschrijving van de leerling een einde gesteld op 31 augustus van het lopende schooljaar;

3° het school- of centrubestuur vraagt de betrokken personen of ze een papierenversie van het school- of centrumreglement wensen te ontvangen;

4° een wijziging van het school- of centrumreglement kan ten vroegste uitwerking hebben in het daaropvolgende schooljaar, tenzij die wijziging het rechtstreekse gevolg is van nieuwe regelgeving. §

1ter....

...

Artikel 112.

In het school- of centrumreglement moeten, voor zover van toepassing, minimaal de volgende onderdelen worden opgenomen :

...

6° de financiële bijdrageregeling voor de betrokken personen, de mogelijke afwijkingen en de contactpersoon binnen de school, het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of het centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen voor vragen of opmerkingen dienaangaande;

...

**Decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad Artikel. 21*

Het schoolbestuur of zijn gemandateerde legt ieder ontwerp van beslissing voor overleg aan de schoolraad voor als dat betrekking heeft op:

...

7° het opstellen of wijzigen van de volgende regelingen :

a) het schoolreglement;

...

** Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving bevoegd is.

5.3. Beslissing

5.3.1. Kosteloosheid. Kostenbeperking. Kostenraming en ouderinformatie. Algemeen.

5.3.1.1. Kosteloosheid

De grondwet waarborgt de kosteloze toegang tot het leerplichtonderwijs. Uit de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs volgt dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Dit wordt bevestigd door het Arbitragehof (thans: het Grondwettelijk Hof) in zijn arrest nr. 28/92 van 2 april 1992. De regel van de kosteloze toegang tot het onderwijs impliceert dat de basiskosten voor het verstrekken van onderwijs ten laste vallen van de publieke of private personen die het initiatief nemen om onderwijs aan te bieden. Zij kunnen daarvoor wel door de gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd worden (cf. art. 36 Codex Secundair Onderwijs). De regel van de kosteloze toegang houdt geen recht op volledige kosteloosheid van het secundair onderwijs in. In genoemd arrest blijkt dat in de huidige stand van de regelgeving op het niveau van het secundair onderwijs de scholen van de ouders en de meerderjarige leerlingen wel een bijdrage kunnen vragen voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten en vormen van dienstverlening. Uitgesloten zijn evenwel kosten die behoren tot de basiskosten voor de organisatie van hedendaags onderwijs en een onderdeel vormen van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Voor goederen en diensten waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd mag niet meer worden aangerekend dan de kosten van de geleverde goederen of prestaties. Deze kosten moeten kunnen worden verantwoord, onder meer vanuit de eigenheid van de doelgroepen in het secundair onderwijs. De gevraagde bijdragen moeten het kenmerk behouden van een kostprijs. Dat veronderstelt enerzijds dat het gaat om door de school effectief gemaakte kosten en

anderzijds dat het goederen of diensten betreft die de betrokken leerling effectief heeft ontvangen.

Er moet een lijst worden opgesteld van de bijdragen die van de ouders kunnen worden gevraagd. Deze lijst moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en bij inschrijving of voor de start van het schooljaar via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld. De regeling moet ook de mogelijkheid tot het toestaan van afwijkingen vermelden. Onder afwijkingen worden specifieke maatregelen of tegemoetkomingen verstaan voor financieel minder gegoede gezinnen.

5.3.1.2. Kostenbeperking in het secundair onderwijs. Kostenraming en ouderinformatie.

Het secundair onderwijs mag dan niet verplicht kosteloos zijn, dit belet niet dat “passende maatregelen voor het invoeren van gratis onderwijs” voor dat onderwijsniveau behoren tot de doelstellingen van het Kinderrechtenverdrag (art. 28, § 1, b). Met haar beleid voor kostenbeperking en bevordering van gelijke kansen wil de Vlaamse Gemeenschap genoemde doelstelling van het Kinderrechtenverdrag invulling geven. Het komt elke inrichtende macht toe om zich met passende maatregelen in dit gemeenschappelijk beleid in te schrijven.

Een eerste stap in de ontwikkeling van een beleid van kostenbeperking ligt op het niveau van informatie en inspraak. Zo is decretaal voorgeschreven dat de lijst van de voor de ouders te verwachten geldelijke bijdragen voor overleg aan de schoolraad voorgelegd worden. De regelgeving waarborgt daarmee het recht van inspraak bij het beoordelen van de noodzaak of het verantwoorde karakter van bepaalde kosten en het vaststellen van de hoogte daarvan. Van dit overleg kan gebruik worden gemaakt om op school een beleid en een cultuur van kostenbeperking uit te werken en te stimuleren. Het komt de schoolraad toe om aan de achterban van de schoolraad passende informatie te verstrekken over het gevoerde overleg en het daaruit voortkomend beleid.

De bijdrageregeling wordt in het schoolreglement opgenomen. De bijdrageregeling kan uiteraard geen uitgavenposten bevatten die ten laste vallen van de instelling. Verder moet, om aan de betrachtingen van de decreetgever en de noden van de ouders te voldoen, de bijdrageregeling volledig zijn en zo nauwkeurig als bij de aanvang van het schooljaar mogelijk is. Alle redelijkerwijze te verwachten bijdragen moeten worden vermeld. Een goede regeling zal ook transparant zijn opgesteld. Dat veronderstelt onder meer dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verplichte en facultatieve bijdragen en de activiteiten die daar onder horen.

De Commissie heeft in het verleden herhaaldelijk gesteld dat ook de facturatie transparant hoort te zijn, zonder daarom voor elk onderdeel tot in het laatste detail gepreciseerd te moeten zijn. Ouders die wat dat betreft vragen hebben, moeten op hun verzoek wel een gedetailleerde verantwoording kunnen ontvangen. De school dient zich zo te organiseren dat de ouders daarvoor ook terecht kunnen en correct en zakelijk geïnformeerd worden.

5.3.2. Toepassing

5.3.2.1. Uitvoering CZB/KL/KSO/2022/474b: (geen) aanpassing schoolreglement

In haar beslissing CZB/KL/KSO/2022/474b overwoog de Commissie dat hoewel het regelgevend kader een verschil in behandeling tussen leerlingen die een toestel aanschaffen via de school en zij die dit niet doen, niet lijkt uit te sluiten, een terugbetalingsbeleid waar in het geheel niet is voorzien in een tegemoetkoming vanuit de Digisprong-middelen voor leerlingen die gebruik maken van een eigen laptop niet in overeenstemming is met de geest van de bepalingen van het Besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2021. Uitdrukkelijk werd aan de verwerende partij gevraagd haar beleid op dit punt in overleg met de schoolraad te heroverwegen.

De Commissie stelt echter vast dat bij het begin van schooljaar 2022-2023 het schoolreglement op dit punt niet werd aangepast. In de bijdrageregeling voor het schooljaar 2022-2023 werd de volgende passage opgenomen m.b.t. het gebruik van een eigen toestel:

“Leerlingen die beschikken over een eigen laptop, kunnen hiervan gebruikmaken (zonder de ondersteuning of waarborg van het laptopproject). Voor de minimale technische vereisten verwijzen we naar de laptopbrochure 2022-2023.”

5.3.2.2. Terugbetalingsbeleid blijkt uit uitvoering betalingen

Ter zitting verduidelijken de verzoekers dat – ondanks dat voor hen in het schoolreglement geen restitutie werd voorzien – zij reeds 3 semesters via de schoolfacturen (gespreid over schooljaren 2021-2022 en 2022-2023) een financiële tegemoetkoming van 75,00 EUR per semester mochten ontvangen vanuit de Digisprong-middelen. Op basis van welke regeling de school deze terugbetalingen is beginnen uitvoeren, is voor de Commissie niet duidelijk.

De Commissie meent evenwel dat uit de feitelijke gedragingen van de school een vaststaand terugbetalingsbeleid mag worden afgeleid voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023. Dit beleid houdt klaarblijkelijk in dat ook leerlingen met een eigen toestel aanspraak hebben op financiële tegemoetkoming vanuit de Digisprong-middelen.

In het verleden benadrukte de Commissie steevast het belang van het voeren van een transparant kostenbeleid, hetgeen inhoudt dat een school transparante financiële informatie dient aan te bieden zodat ouders de te verwachten (school)kosten correct kunnen inschatten. (Zie o.a.: CZB/KL/KSO/2021/473, CZB/KL/KSO/2020/457, CZB/V/GV/2020/453,...). Met het uitvoeren van de terugbetalingen aan de verzoekers heeft de school het door haar gekozen terugbetalingsbeleid duidelijk aangegeven, met als gevolg dat de verzoekers er terecht van mochten uitgaan dat zij – minstens tot en met het einde van het schooljaar 2022-2023 – recht hadden op de desbetreffende financiële tegemoetkoming. Er anders over oordelen zou ingaan tegen het transparantieprincipe en zou bijgevolg leiden tot ongewenste en onzekere (financiële) situaties voor de ouders.

5.3.2.3. Wijziging terugbetalingsbeleid doorheen schooljaar

In december 2022 – nadat zij aldus verschillende betalingen mochten ontvangen – krijgen de verzoekers bericht van mevrouw (Ya), directeur financiën en administratie, dat na overleg in de schoolraad is overeengekomen dat ook leerlingen met een eigen laptop recht hebben op een financiële tegemoetkoming van 340,00 EUR. Dit evenwel op voorwaarde dat zij een aankoopfactuur van 2021 of 2022 kunnen voorleggen. De verzoekers kochten het desbetreffend toestel echter aan in 2019, wat betekent dat zij volgens deze bijkomende voorwaarde geen recht zouden hebben op de Digisprong-middelen.

Zoals reeds vermeld, was de school op dat moment reeds terugbetalingen aan het uitvoeren aan de verzoekers, ondanks dat zij geen aankoopfactuur konden voorleggen van 2021 of 2022.

De Commissie acht het niet aanvaardbaar dat de school in de loop van het schooljaar van het door haar ten uitvoer gelegde terugbetalingsbeleid – waarbij initieel geen gedateerd bewijs van aankoop werd gevraagd aan de verzoekers – nog zou kunnen afwijken of hieraan bijkomende voorwaarden zou kunnen stellen. Opnieuw wijst de Commissie hiervoor op het belang van een transparant kostenbeleid en het belang van ouders om hun schoolkosten te kunnen ramen.

Om bovenstaande reden kan pas ten vroegste vanaf het volgend schooljaar een nieuwe of aangepaste terugbetalingsregeling worden geïntroduceerd.

Het feit dat pas volgend schooljaar een nieuw beleid kan worden ingevoerd, houdt tevens voor de Commissie in dat aan dit nieuwe beleid geen terugwerkende kracht kan verleend worden, en er aldus geen eventuele terugvordering van reeds gedane betalingen kan gebeuren.

Volledigheidshalve wijst de Commissie op de decretale voorwaarden voor het meedelen en afdwingbaar maken van wijzigingen aan het schoolreglement (art. 111, § 1bis, 2° en 4° Codex Secundair Onderwijs; art. 37bis, §2, derde en vierde lid decreet basisonderwijs). Daaruit blijkt dat een wijziging aan het reglement vóór 1 september aan de ouders moet meegedeeld zijn wil het voor het daaropvolgend schooljaar uitwerking hebben.

5.3.3. De Commissie komt tot de volgende beslissing:

Het terugbetalingsbeleid voor leerlingen met een eigen toestel zoals het in het schoolreglement voor het schooljaar 2022-2023 is opgenomen, is nog niet in overeenstemming met het regelgevend kader inzake het Digisprong-project.

De verwerende partij is in de loop van de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 een aangepast terugbetalingsbeleid beginnen uitvoeren dat niet werd uitgewerkt in het schoolreglement, maar dat desalniettemin – gebaseerd op de gedragingen van de school – door de Commissie wel kan worden aanzien als het vaststaand beleid voor die desbetreffende schooljaren. Volgens dit beleid hebben ook leerlingen met een eigen toestel recht op tegemoetkoming vanuit de Digisprong-middelen en dit ongeacht of zij een aankoopfactuur konden voorleggen van 2021 of 2022.

Wijzigingen aan dit feitelijk beleid kunnen pas ten vroegste gebeuren in het volgend schooljaar conform de passende (participatie)procedure. Deze wijzigingen kunnen geenszins worden ingevoerd met terugwerkende kracht.

5.4. Sanctieregeling

Artikel VII.5 codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 bepaalt dat de Commissie, wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan beslissen om een gedeeltelijke terugbetaling van de werkingsmiddelen van de betrokken school op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van deze werkingsmiddelen en kan er niet toe leiden dat het aandeel in de werkingsmiddelen dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn.

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse regering verstreken is. Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien. De Commissie nodigt de verwerende partij uit om haar zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen 2 maanden na de ontvangst van deze beslissing mee te delen hoe zij aan de beslissing van de Commissie gevolg heeft gegeven of plant te geven met het oog op volgend schooljaar.

De Commissie gaat ervan uit dat verwerende partij de aanbevelingen van de Commissie zal opvolgen en oordeelt dat er vooralsnog geen aanleiding is tot het opleggen van een sanctie.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 28 maart 2023

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter